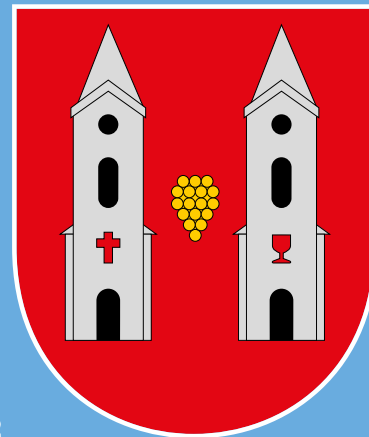

SOBĚHRDSKÝ ZPRAVODAJ

Soběhrdy | Mezihoří | Phov | Žiňany | Žiňánky

zdarma • čtvrtletník • vydává Obecní úřad Soběhrdy • ročník 14 • číslo 4 • prosinec 2022

Úvodní slovo

Přinášíme Vám poslední číslo Soběhrdského zpravodaje v tomto roce. V bouřlivém roce plném obav a nejistoty, ale snad také drobných radostí a úspěchů. Přejeme nám všem dostatek zdraví a sil, abychom to vydrželi, abychom si vážili

obyčejných věcí a uměli se radovat z maličkostí. Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody...

Hezké Vánoce, dobrou náladu, odpočinek a harmonii se svými blízkými Vám přeje Zastupitelstvo Obce Soběhrdy

Čtvrtletní zpráva starosty o činnosti zastupitelstva a obecního úřadu

V tomto článku shrneme nejdůležitější aktivity zastupitelstva a obecního úřadu v posledních 3 měsících. S ohledem na omezený rozsah se jedná pouze o výběr nejdůležitějších aktivit a projektů.

* **Dostavba vodovodu v Soběhrdech a Mezihoří včetně nového vodojemu** – jedná se o největší plánovanou investiční akci. Byla dokončena úprava projektové dokumentace a projednává se změna projektu. Souběžně probíhá příprava projektu asi 170 vodovodních přípojek. Tento projekt by měl jít do projednávání začátkem příštího roku.

* **Obchod v Soběhrdech** – po převzetí objektu bývalého obchodu v Soběhrdech jsme provedli vlastními silami základní úpravy na pozemku kolem včetně odstranění oplocení. Je zpracována studie na budoucí úpravu objektu a z ní bude dále rozpracována projektová dokumentace stavebních prací. Souběžně připravujeme samostatný projekt pro napojení objektu na kanalizaci a vodovod. Zároveň se snažíme najít možnost prodeje omezeného sortimentu zboží už v době rekonstrukce objektu.

* **Chodníky v Soběhrdech**. V listopadu jsme na magistrátu v Praze úspěšně obhájili zařazení našeho projektu na chodníky v Soběhrdech do ITI Metropolitní pražské oblasti. Pokud projdeme úspěšně dalšími kroky v příštím roce, bude výstavba chodníků v Soběhrdech finančně podpořena prostředky, které jsou určeny pro pražskou oblast.

* **Projekt na novou čistírnu obchodních vod v Soběhrdech** – v rámci přípravy projektu proběhlo geologické posouzení lokality budoucí stavby a konzultace se dvěma potenciálními dodavateli ohledně rozměrů technologií. Samotné práce na projektu by měly být uzavřeny do konce roku a následně bude zahájeno projednávání pro stavební povolení.

* **Stavba garáže na obecní techniku a bytů v Soběhrdech** – projekt je dokončen a probíhá schvalovací řízení na stavebním úřadě. Pokud půjde vše hladce, mohla by být stavba zahájena v jarních měsících roku 2023.

* **Instalace nových vodoměrů s dálkovým odečtem**. Na prv-

ních 8 odběrných místech byly instalovány do zkušebního provozu vodoměry s dálkovým odečtem. Po prvním zkušebním odečtu se zdá, že vše funguje bez problémů, takže byla objednána další větší várka. Bohužel dodací termíny jsou v současnosti skoro rok, takže pokračovat ve výměně bude možné až po obdržení dodávky.

* **Na budovu obecního úřadu v Soběhrdech** máme schválenou dotaci na výměnu způsobu vytápění (tepelná čerpadla) a instalace fotovoltaiky na střechu. Nyní se dopracovává projekt pro realizaci a zadání výběrového řízení. Tuto stavbu bychom rádi realizovali v průběhu příštího roku.

* **Fotovoltaika na dalších obecních střechách**. Zároveň se snažíme připravit podklady pro stavbu fotovoltaiky na dalších třech obecních objektech (2x Soběhrdy a 1x Žiňany). Rádi bychom příští rok podali žádost do Modernizačního fondu na všechny tři instalace. Po realizaci by obec dokázala vyrobit skoro stejné množství elektřiny, jakou spotřebuje.

* **Instalace zábradlí na můstek přes potok pod Žiňánkami**. Brigádou aktivních spoluobčanů bylo instalováno zábradlí na úzkém můstku přes potok pod Žiňánkami. Toto opatření bylo realizováno na upozornění o nebezpečnosti místa.

* **Prodloužení dešťové kanalizace u lesíka v Soběhrdech**. S využitím zapůjčené techniky a pomocí několik aktivních občanů byla položena prodloužení dešťové kanalizace. Tento krok byl potřebný pro možnost dalšího využití k ukládání přebytečné zeminy při stavbách v obci.

Pokračování na s. 2

HASIČSKÝ PLES V SOBĚHRDECH

Sobota 4. února 2023 od 20.00 hodin

Restaurace U Železného dědka

Hraje skupina Tandem

Čtvrtletní zpráva starosty o činnosti zastupitelstva a obecního úřadu

- * **Aktivní účastí v Unii komunitní energetiky** jsme se podíleli na tom, že je v meziresortním řízení návrh novely energetického zákona, který umožní sdílení energie a vznik energetických společenství. Pokud bude zákon schválen v přijatelné podobě, bude obec usilovat o založení energetického společenství.
- * **Provoz restaurace v Soběhrdech.** Protože se nepřihlásil žádný zájemce o pronájem restaurace v Soběhrdech a obec má zájem na zachování provozu, bude nutné, aby se provozovatelem restaurace stala sama obec. Jsou připravovány potřebné kroky od legislativních povolení až po personální obsazení tak, aby restaurace od ledna nadále fungovala.
- * **Štěpkování větví** bylo provedeno brigádnicky v Soběhrdech a v Mezihoří. Dohromady bylo naštěpkováno asi 12 tun materiálu.
- * Na konci listopadu jsme v Soběhrdech přivítali zástupce 22 členských obcí **Dobrovolného svazku obcí CHOPOS** při jednání jejich výboru. Kromě projednávaných bodů proběhlo i představení plánů obce a realizovaných pro-

jektů. Na závěr kolegové starostové ochutnali i vzorky výrobků z našich sadů.

- * Nechali jsme zpracovat **pasport veřejného osvětlení**, který je již zahrnut do našeho mapového portálu GOBEC, který je přístupný z webových stránek obce. Tím máme zpracované podklady ke všem sítím a jsme připraveni na rok 2023, kdy začne pro obec platit povinnost zveřejňovat mapové podklady ke svým sítím v tzv. Digitální technické mapě.
- * Připravili jsme podklady pro **kalendář na rok 2023**, který už brzy obdržíte.
- * Upravili jsme **pojistnou smlouvu**, kde je pojištěn majetek obce tak, aby odrážela aktuální nárůst cen nemovitostí a stavebních prací.
- * Středočeský kraj schválil obci **dotaci na zakoupení komunálního traktoru** a příslušenství. Prostředky investované obcí tak klesnou zhruba na 50 %.
- * Dosázeli jsme v okolí našich obcí (tentokrát zejména Žižňan, Žižňánek a Soběhrd) dalších 23 **ovocných stromů**.

Pavel Bartík

— 100. VÝROČÍ POMNÍKU U ŽIŽŇÁNEK —

V letošním roce uplynulo 100 let od vybudování jediného „válečného“ památníku na území naší obce. Jde o pomník padlým občanům Žižňan a Žižňánek, který stojí právě u Žižňánek. Jak došlo k jeho výstavbě popíše dobová kronika, v níž můžeme číst:

„Obecní zastupitelstvo a místní občanstvo v Žižňanech a Žižňánkách s kroužkem mládenců a dívek, chtějíce uctíti památku padlých rodáků vesvětové válce, usnesli se postavit pomník na jejich paměť. Dne 9. dubna 1922 započato s přípravnými pracemi a konána dobrovolná sbírka ku jeho postavení. Pan Stanislav Zoubek věnoval za účelem toho část pozemku u silnice poblíže Žižňánek úplně zdarma a mimo to věnovali peněžité dary: František Brejla 100 Kč, Antonín Šašek 200 Kč, Růžena Zoubková 150 Kč, Antonie Zoubková 20 Kč, Josef Zoubek č. 2.200 Kč, Josef Topol. 100 Kč, Emilie Rosová 100 Kč, František Šturc 50 Kč, Josef Zoubek Žižňanky 100 Kč, Boh. Zoubek 20 Kč, Josef Pilát č. 10. 150 Kč, Josef Pilát č. 9. 100 Kč, František Hruška 100 Kč, Jan Potůček 20 Kč, František Kolář 50 Kč, František Řepásek 50 Kč, Josef Kolář 40 Kč, Josef Řepásek 20 Kč, Jan Platil 30 Kč, Tomáš Přeučil 50 Kč, Karel Přeučil 25 Kč, Božena Přeučilová 25 Kč, Stanislav Zoubek 200 Kč, Josef Vobecký 30 Kč, František Škvor 30 Kč, František Zach č. 5. 100 Kč, František Zach č. 3. 20 Kč. Celkem vybráno 2430 Kč.

Dne 9. dubna 1922 vyhlédnut kámen poblíže státních lomů, které svého času svezl zestráně kupotoku. Kámen tento dle odhadu p. Chlupa, mistra v Podmračí a akademického sochaře p. Rudolfa Zábrodského z Benešova uznán ku postavení pomníku za velmi vhodný a tudíž konaly sepřípravu ku odvezení namísto. Ježto dle výpočtu vážil asi 70 q (7.000 kg), byli jsme nuceni, ježto v obci tak silného vozu nebylo požádati správu stát. pivovaru v Benešově o zapůjčení silného vozu ku odvezení kamene, kterážto s ochotou a bezplatně tento zapůjčila. Dále by kámen mohl býti naložen, vypůjčen kladkostroj od firmy Schönbaum v Benešově za poplatek 30 Kč. Nakládání a odvezení kamene zúčastnili se všichni občané naší obce a mimoto dali k dispozici 4 páry potahu: Stanislav Zoubek 1 pár koní, Josef Pilát č. 10 též 1 pár koní. Tato doprava namísto trvala 1 ½ dne, kde posložení započato sestavbou.

Základ pod pomník stavěl za dohledu p. Zábrodského p. K. Saha, zeďník ze Soběhrd. K urovnání spodku tohoto kamene

senabídl p. František Zach č. 3. Práci tuto konal povečerech, zaněž mu bylo vyplaceno 150 Kč. Ostatní práce, jako tesařské za pomoci všech vykonal p. František Řepásek, tesař, úplně zdarma a potřebné dříví zapůjčil nalesení p. Stanislav Zoubek.

Panu Rudolfovi Zábrodskému za práci a připravení tabule s nápisy mimo práce zednické bylo vyplaceno 2.600 Kč.

V tomto roce 1922 byl postaven a jeho odhalení vykonáno dne 28. května zavelikého účastenství lidu z celého okolí a sborů hasičských z Mrače a z Čerčan, přičemž zahájil slavnost p. MUDr. František Pilát ze Žižňánek, za spoluúčinkování pěveckého kroužku učitelů ostředeckého okrsku za vedení u učitele Jana Hoška z Vranova.“

Na pomníku je umístěna pamětní deska se textem: „Obětem světové války – Zoubek Frant., Zoubek Jan, Pilát Josef, Pilát Josef, Hruška Vinc., Hruška Jos, Kolář Jarosl., Pína Anton – Věnují občané ze Žižňan a Žižňánek“. Po roce 1945 zde přibyla další deska s popisem, „Josef Střelka, zam. Č.S.D., narozen 26. VII. 1913. Padl při hájení Prahy, v červáncích naší svobody, dne 7. května 1945“.

Poblíž pomníku byly následně vysazeny 4 lípy. Vpravo od pomníku byla připřipomínce 80. výročí vzniku samostatné republiky, které sekony 28. října 1998 vysazena další lípa. Kousek od pomníku stojí lavička zvoucí k příjemnému odpočinku. V roce 2018 došlo k celkové renovaci pomníku a obnově písmen na obou deskách.

Až půjdete kolem, nezapomeňte zapálit svíčku na památku těch, kteří padli a přispěli tak k naší samostatné republice.

Jan Štíma

Soběhrdy čekají na zákon o komunitní energetice

Každá doba má svá „moderní témata“, která rezonují veřejným prostorem silněji, než ostatní. V současnosti bychom mohli za takový evergreen určitě označit téma energetiky. Není den, abychom nenarazili na zprávy o rostoucích cenách energií, problémech, které to firmám i jednotlivcům přináší a protiopatřeních, která se politici snaží najít. Nemám ambici tato opatření detailně hodnotit už z toho důvodu, že se situace dnes a denně mění a v podstatě ani pořádně nevíme, co bude zítra platit, natož abychom dokázali předvídat, zda to bude fungovat.

Co semi osobně nelíbí, je jejich základní princip. V jednu chvíli vláda „vrtulníkovým způsobem“ rozhazuje peníze nakaždé odběrné místo bezohledu na potřebnost. Takže stejný příspěvek jako důchodce v rodinném domě vytápěném elektřinou (což mu stát před lety zadotoval) dostane miliardář, který vytápí svých 39+1 nebo chatař, který prosvítí přes léto pár stovek. A v následujícím okamžiku stejná vláda rozhoduje o zastropování cen elektřiny a opět stejně provšechny bezohledu nato, jestli někdo plýtvá nebo se chová energeticky moudře.

Nesouhlasím s tím jednak proto, že to staví nastejnou úroveň nás jako obec, která zatří roky snížila spotřebu elektřiny o 27 %, s někým, komu na spotřebě nezáleží a s energií plýtvá. A především semi nelíbí, že to nevede uživatele k tomu, aby se buď snažili méně elektřiny spotřebovat nebo si nějakou sami vyrobit. Protože to je jediný princip, který nás může z této situace opravdu vyvést. Vše ostatní je jenom provizorní záplatování děr.

Na jednu stranu sestát tváří, že se snaží svým občanům pomoci a na druhou stranu nechává ladem ležet příležitosti, které by nás mohly z krize opravdu vyvést.

V České republice chybí v rámci energetického zákona možnost fungování energetických společenství neboli tzv. energetických komunit. V Evropě již tento princip roky platí a velmi dobře funguje. Lhůta, kdy ho měla Česká republika přijmout, uplynula již před dvěma roky, a přestože nám za to hrozí i pokuta, tak postup Ministerstva průmyslu a obchodu je slušně řečeno velmi pomalý a neustále se posouvá termín, kdy by měl zákon začít platit i u nás.

V čem jsou tzv. energetické komunity zajímavé? Umožňují sdílet vyrobenou elektřinu v nejbližším okolí. To znamená, že pokud obec instaluje na svůj úřad fotovoltaiku, tak v době, kdy jí vestejně budově sama nespotebuje, jí může využívat na čistírně odpadních vod nebo vodojemu. Nebo jí dokonce může sdílet v obci s těmi, kdo opravdu mohou mít problém se s cenami energií srovnat. A energetická komunita jí bude určitě přednostně dodávat za nižší cenu těm nejpotřebnějším. V současné době jí každý výrobce za pár haléřů dodává velkému distributorovi, který jí obratem za mnohonásobně vyšší cenu někomu prodá. A stát vyplácí dotace na všechny strany, aby to nikoho nebolelo. Těžko pochopitelné, že?

Jistě vás hned napadá, že model energetických komunit tím pádem přináší určitou míru energetické soběstačnosti až nezávislosti v případě, že se dobře nastaví. A zároveň může být velmi účinným prostředkem sociální práce.

A to je přesně ten důvod, proč v Soběhrdech čekáme na novelu energetického zákona, která toto umožní a připravujeme se, abychom mohli tuto možnost naplno využívat. Co tedy konkrétně zatím děláme?

1. Připravujeme instalace fotovoltaiky na obecních budovách s výkonem zhruba 60 kWp
2. Mapujeme již instalované fotovoltaiky a domlouváme se s jejich majiteli na spolupráci
3. Snažíme se motivovat občany (pokud mají vhodné plochy), aby si nechali udělat návrh na nové instalace a využili současných dotačních příležitostí
4. Stali jsme se členem Unie komunitní energetiky a podílíme se na vytváření podmínek v této oblasti
5. Připravujeme kroky k založení energetického společenství a jeho obchodního modelu
6. Uvažujeme o dalších krocích mimo fotovoltaiku, které by umožnily výrobu elektrické energie z lokálně dostupných zdrojů

A proč to všechno děláme? Protože věříme, že nikdo se nás nepostará tak dobře, jako my sami. A protože věříme, že role obcí se v dalších letech výrazně promění a že především obce budou ovlivňovat to, jak se na venkově žije.

Pavel Bartík

Novinky z knihovny

V našem pravidelném knihovnickém sloupku bych vás tentokrát ráda upozornila na dvě knihy. Obě jsou z autorské dílny otce a syna.

Václava Cíla (*1955) jistě všichni znáte. Je to známý geolog, klimatolog, popularizátor vědy a autor mnoha knih i televizních projektů. Koho možná neznáte, je jeho otec **Václav G. Cílek** (1929–2021). Narodil se v Netvořicích, odkud byla jeho rodina vysídlena. Vystudoval geologii a prováděl výzkum ložisek uhlí v Čechách. V roce 1969 odjel pracovat do Afriky jako terénní geolog a později začal přednášet geologii na nově otevřené univerzitě v Dar es Salaamu. Vychoval tak zakladatelskou generaci tanzanských geologů. V Africe strávil 12 let. V roce 2011, při jedné přednášce pro rodáky Netvořic, byl požádán o sepsání regionální učebnice pro školu na téma Netvořický geologický ostrov. Nápad se mu velice líbil a nakonec vzniklo dílo překračující rozsah učebnice i regionu. Jde o jakýsi geologický bedekr, který z velké části jeho syn Václav Cílek doplnil fotografiemi. Kniha

byla vydána v roce 2014 pod názvem **Netvořice v proudu věků** s dovětkem *Poslední miliarda let v kraji mezi Vltavou a Sázavou*.

Druhá kniha, kterou vám chci nabídnout, je čerstvou knižní novinkou a napsal jí Václav Cílek s názvem **O památné hoře Blaníku a jejím kraji, příběhy posvátných hor**. Abych byla přesná, nese-psal jí sám, ale ve spolupráci s dalšími autory. Pojednává o památkách regionu, který leží pod Blaníkem. Věnuje se zde nejen archeologii a mytologii této bájně hory a kraje, ale prokládá vše úvahami o významu posvátných hor obecně. Zamýšlí se nad tím, co spojovalo lidi s jejich kořeny a jakou vnitřní sílu jim poutě k těmto místům dávaly.

A jelikož máme před sebou už jen pár dní tohoto roku, chtěla bych Vám popřát dobrý nový rok a poděkovat všem příznivcům knihovny za jejich zájem a podporu.

Těšíme se na Vás v roce 2023

Za Obecní knihovnu Soběhrdy

Marcela Bartíková

Rok 2022 pohledem zemědělece DZV NOVA

Letošní rok se mílovými kroky blíží ke svému závěru, a tak bych se rád otočil a trochu rekapituloval. Asi nemusím zdůrazňovat, že počasí každoročně hraje v zemědělství velmi důležitou roli. Roky 2021 a 2022 byly z pohledu srážek srovnatelné. 622 litrů na m² v za prvních 11 měsíců v roce 2021 a letos za stejné období 676 litrů (meteostanice Soběhrdy). Řeklo by se dle statistiky srovnatelné roky. Ale byly srovnatelné? Z pohledu zemědělce ne. V obou letech na jaře spadlo přes 200 litrů srážek, avšak v roce 2021 v období května a první poloviny června. Letos tomu bylo naopak a většina srážek napršela až ve druhé polovině června. Tedy v období tzv. „pět minut po dvanácté“ vztaženo na vegetační vývoj pěstovaných plodin. Výsledkem byl propad výnosů u obilovin v rozmezí 0,5–2 tuny z hektaru a pokles produkce obilovin o více jak 500 tun. Rozdíl srážek byl i regionální. V oblasti Bystřice spadlo 826 litrů na m², tedy o pětinu více. Počasí bylo letos kruté i v jiném pohledu, a to formou krupobití dne 14. července, 5 dnů před sklizní. Živel zasáhl v oblasti Božkovice, Zahradnice, Ouběnice plochu přes 200 ha a svou silou způsobil skoro 100 % škody na porostech. Miliónové škody pomohlo snížit pojistné plnění. Druhá polovina srpna a září byly opět ve znamení intenzivních srážek (přes 200 litrů Soběhrdsko a přes 300 litrů Bystřicko) a jednalo se o nejdeštivější období za posledních 10 let. Dopad pro DZV NOVA je 100 hektarů neosetých ploch z důvodu podmáčení, ale jinak obrovské plus pro doplnění vody jak v půdním profilu, tak ve spodních vodách.

Byly však i slunečné dny, v počasí i v našem podnikání. Dne 11. července společnost slavnostně otevřela nové produkční stáje a novou dojírnu na farmě v Petrovicích. Otevření se účastnilo více jak 150 pozvaných hostů, jak z řad zástupců chovatelů mléčného skotu, tak i státních organizací, Ministerstva zemědělství a médií. Po 15 měsících výstavby byly dozkušebního provozu spuštěny dvě nové produkční stáje, každá o kapacitě 450 ks dojníc. Stáje jsou identické, jejich šířka je 38 metrů, délka 128 metrů a výška vchřebeni 12,5 metrů. Tento prostor je nadčasový a každá z krav má k dispozici přes 90 m³ prostoru. Komfort, dostatek vzduchu a vody, s minimem stresu jsou pro dojnice základní předpoklady pro zdraví a pro výrobu kvalitního mléka. V úterý 2. srpna byl dnem, kdy bylo celé stádo dojníc o počtu 730 ks převedeno zestarých stájí do nových prostor. Začátek nebyl jednoduchý, neboť si dojnice i personál museli zvyknout na odlišný způsob dojení, nové prostory, a tak hlavně první týden svou náročností prověřil pracovníky i samotná zvířata. O hlídání kvality mléka semimo jiné starají robotické dojící jednotky značky GEA. Těch je nakruhu o průměru 13 metrů celkem 40 a prozatím se jedná o největší kruhové robotické dojení v ČR. Aktuálně je výstavba své poslední třetiny a dílo by mělo být dokončeno do února příštího roku. V současné době se v Petrovicích rekonstruuje

bývalý kravín na novou porodnu s kapacitou 81 dojníc a též nové ustájení pro 180 suchostojných kráv (období ukončení laktace poporod). Samozřejmostí je i nové ozelenění farmy. Celé dílo myslelo i na takové věci, jako je zachycování dešťové vody, kdy je z celkové plochy střech 15 tisíc m² odváděno 80 % do retenční nádrže s kapacitou 1000 m³ a v případě většího úhrnu srážek přes přeliv voda odtéká do zásakovací nádrže, kde se postupně vsakuje do okolního terénu a spodních vod. Vodě vůbec byla na farmě Petrovice věnována pozornost. To dokládá nová počítačem řízená úprava vody, kdy je z pěti vodních zdrojů surová voda upravována na parametry pitné vody. „Železnou“ rezervou je přiváděč vody ze Želivky z trasy Benešov—Sedlčany.

Po dokončení stavby vznikne nové rozšířené farmě Petrovice ustájení pro celkem 1600 kusů (od telat, přes jalovičky, podobojnice), z čehož se bude 900 kusů krav 3× denně dojit. Z farmy domlékárny denně odjíždělo a odjíždí okolo 25 tisíc litrů mléka. Cílem je v budoucnu dosáhnout roční produkce 15 milionů litrů, to činí přes 41 tisíc litrů denní dodávky mléka. Rozšířená farma Petrovice by nefungovala bez farmy Soběhrdy, která je a v dalších letech bude nepostradatelnou součástí chovu mléčného skotu ve společnosti v oblasti odchovu jalovic, kterých je tu více jak 400 kusů. V roce 2023 budeme rozšiřovat pastevní plochy o 9 hektarů směrem k Petroupimi a nadále opravovat a modernizovat tuto farmu.

Společnost DZV NOVA v příštím roce oslaví 30let od svého vzniku. Má v plánu uspořádat Den otevřených dveří a novou farmu Petrovice i další moderní systémy v zemědělství představit široké veřejnosti. Proto sledujte naše webové stránky www.dzvnova.cz, kde termín této akce zveřejníme. Ale určitě seho dozvíte i z jiných zdrojů.

Velké poděkování patří všem, kteří s DZV NOVA spolupracují a propachtovávají své pozemky. Závěrem mi dovoluji Vám popřát v adventním a blížícím se vánočním čase klidnou rodinnou atmosféru provázenou zdravím a štěstím. Šťastný a úspěšný nový rok 2023.

Ing. Pavel Dvořák – ředitel DZV NOVA, a.s.

Milé děti, milí rodiče,

pokud jsou na Vás dlouhé zimní večery opravdu dlouhé, neváhejte využít prostor dětské herničky, která se nachází v budově OÚ. Je tu spousta hraček pro nejmenší, na své si ale přijdou i školáci. Zároveň pokud máte doma nějaké (pěkné, nerozbité) hračky, které už Vaše děti nebaví, ale jiné děti by potěšily, můžete je přinést – dostanou druhou šanci v herničce :-)

Pro klíče si piště/volejte na tel. 734 40 49 48 (B. Sobotková) nebo v otevírací době obecní knihovny. PS: V knihovně je spousta nových dětských knížek pro všechny věkové kategorie, určitě vyzkoušejte! Těšíme se na Vás.

Barbora Sobotková

Zapište si do kalendáře

- 13.–14. 1. první kolo volby prezidenta ČR
- 27.–28. 1. druhé kolo volby prezidenta ČR
- 28. 1. vepřové hody v Restauraci U Železného dědka
- 4. 2. hasičský ples v Soběhrdech
- 18. 2. dětský karneval v Soběhrdech
- 18. 2. masopustní průvod v Žiňanech a v Žiňánkách
- 25. 2. hasičská zabíjačka v Soběhrdech
- 4. 3. MDŽ v Restauraci U Železného dědka
- 11. 3. Kafe se starostou
- 18. 3. společná jarní brigáda
- 1. 4. společný úklid osad a okolí

Soběhrdský evangelický farář na půl úvazku – část 11: Indie

Tak jak to bylo s tou Indií? V roce 1970, když tuhá normalizace nabírala na obrátkách a já byl v depresi, řekl jsem si, že něco musím udělat. A protože jsem měl rád jazyky, které mi ovšem studovat v zahraničí znemožnily sovětské tanky, rozhodl jsem se studovat nějaký exotický jazyk, který nebudu nikdy potřebovat, protože z téhle klece se stejně nikdy nedostanu. A v nabídce jazykové školy nejexotičtější vypadala hindština. A tak jsem začal chodit na hindštinu k panu Dr. Smékalovi. Ten mi časem věnoval skriptum Džinismus.

Ta kniha měla zvláštní osud. Prof. Pertold ji dokončil v roce 1938. To ale přišli Němci a kniha nemohla vyjít. Po kompletním přepracování byla připravena k tisku opět v roce 1948. To ale přišli k moci komunisti a vydávaly se zcela jiné knihy. Mezitím prof. Pertold šťastně zemřel, ale jeho žáci nelenili a s pozvolným nástupem „plíživé kontrarevoluce“ (rozuměj: Pražského jara 1968) rychle knihu vydali alespoň jako vysokoškolské skriptum, tištěnou na cyklostylu, kde se ještě ručně točilo klikou a tisk vypadal jako kdyby byl na pijáku. Dobře udělali, neboť kniha sebrzy přestala prodávat a zachované výtisky se rozdávaly pod rukou. Jeden skončil i u mě. A to byl začátek mého zájmu o džinismus.

Přešly dlouhé roky, kdy jsem kydal hnůj v kravíně, strkal kelleráky v cihelně, nosil pytle brambor jako závozník a vykonával jiné podobné práce vhodné strojního inženýra v reálném socialismu. Po roce 1989 jsem stihl na Teologické fakultě napsat bakalářku Misie do Indie, nakterých sem líbilo, že byly neúspěšné a diplomku Džinismus-porovnání s křesťanstvím, podkterou bych sednes už nepodepsal. Možná, kdyby se někteří přísní vysokoškolští pedagogové přistátních rozvzpomněli, co kdysi napsali sami, tak by třeba byli shovívavější. No nic.

Přišel rok 2010 a já jsem náhodně objevil na internetu nabídku na Letní školu džinismu v Indii. Letenky, šest týdnů výuky, ubytování, strava, výlety, a to vše zdarma. Dnes by si každý myslel, že je to nějaký fejk nebo hloupý vtíp. Já jsem to zkusil. Když mi na letišti vyměnili můj papír z internetu za palubní vstupenky, řekl jsem si: Páni, ty tam fakt letíš! Když jsem se kdysi v jazykovce na Národní učil: Měrá nám Josef he, nikdy mě nenapadlo, že bych to snad fakt někdy použil. Tady vidíte, že možné je v životě všechno. Proto budhisti říkají nehodnoťte člověka, dokud neumře. Protože dokud žije je možné všechno. No jó, tak tam letím, ale

kam? Kam jsem sakra dal ty papíry? Nemůžu přece přiletět do dvacetimilionové Dillí a říkat víte, já něco hledám, ale nevím co a nevím kde to je. No, až tam budu, tak vysypu batoh a třeba to tam někde bude.

Ale naštěstí hned v příletové hale stál člověk s velkým nápisem Letní škola džinismu. Zamířil jsem k němu a on mě odvezl namísto odkud jsme pak vyráželi dorůzných koutů Indie. Mělo to drobnou vadu. On neměl vyzvednout mě, ale holku, která přiletěla den přede mnou a ta se musela chudinka protloukat přes celou Dillí sama. Naštěstí měla, narozdíl ode mne adresu po ruce a nebyl to problém. A mého dopravce nechalo zcela klidným, že sek němu nehrnula holka, ale chlap. Taková prostě Indie je. Buď ji tak přijmete a jste tam spokojení a jezdíte tam rádi, nebo to nejste schopni vydýchat a už se tam znovu nevrátíte.

Já se vracím. I když musím přiznat, že jsou místa, odkud vyrazím na letiště o den dříve i s perspektivou, že poslední noc přespím na letišti, respektive před letištěm, protože dovnitř vás tak brzy nepustí. Ale to se všechno lepší. Ostatně indická střední třída je o dost bohatší než česká, a tak mezi spoustou toulavých psů, kteří prý mají všichni vzteklinu, chodí i psi navodítka a granule a konzervy jsou běžným artiklem indických supermarketů. Asi úplně nejvíc se zlepšily záchody. Při prvních cestách byl záchodem chodník a člověk chodil posilnici. Dnes jsou skoro všude moderní, čisté, dobře udržované a levné záchody, v turistických oblastech i se sprchou. Ostatně ne nadarmo se říká: podle záchoda poznáš kulturu národa.

Co si asi o nás mysleli západní cizinci, když viděli naše socialistické záchody, špinavé, beztoaletního papíru (na ten sestály fronty), mýdla nebo rovnou zamčené. Asi totéž, co já v devadesátkách v Kaliningradu, nyní už zase Königsbergu, nebo snad už zase Kaliningradu? kde záchod jsem cítil nadvě stě metrů, a nejen že se nedalo vstoupit, ale člověk musel přejít na druhý chodník, protože fekálie vytékaly dopůlky vozovky. Ale i tam seto jistě zlepšilo, jenomže od jisté doby už z pochopitelných důvodů do Ruska nejedím. O Rusku rozhodně psát nebudu, abych nepohoršil putinovskou pátou kolonu, ale o těch indických náboženstvích si třeba něco řekneme příště.

Josef Bartošek

SVĚT KOLEM NÁS – VII. ČÁST – PETROUPIM

V tomto novém seriálu Vám chceme postupně představit obce, které sousedí s naší – či lépe řečeno s našimi katastrálními územími. Podíváme se na jejich historii i současnost, spolkový život, témata a oblasti, jaké řeší a také některé zajímavosti. Naš „okolní svět“ představuje město Benešov, obce Čerčany, Mrač, Petroupim a Přestavlký.

Dnes si představíme dalšího souseda – a to Petroupim. Obec Petroupim se rozkládá na výměře 951 hektarů a tvoří ji 3 místní části – Petroupim, Petroupec a Sembratec. V dřívějších časech byly používané názvy Petroupín, Petrupíneč a Sembratec. Petroupim a Petroupec jsou dnes stavebně srostlé. Sembratec senachází 1,5 kilometru východním směrem. Zajímavostí je, že z celkové výměry katastrů je zde více než 318 hektarů lesa (tvoří tak 1/3 výměry obce, pro srovnání u nás mají lesy cca 25% výměry obce). Vel-

ká část lesních pozemků leží v oblasti „Kozmických“ lesů a také vrchol Krásné hory (520 metrů nad mořem) patří to petroupimského katastrů. Druhou zeměpisnou zajímavostí může být, že nám známá hájovna Meduna leží také v petroupimském katastru a adresní místo je Petroupec 16a „u Mecků“ je vlastně Petroupec 15...

Podle dat evidence obyvatel žilo k 1. 1. 2022 na území celkem 315 trvale hlášených obyvatel. Průměrný věk je zde 41,8 let. Počet obyvatel je v posledních letech relativně stabilní (pro srovnání bylo 306 obyvatel v 2012, 289 v roce 2004).

V Petroupimi stával dvorec rytířů Jiskrů, kteří sepsali z Petroupimě. Je možné stejně jako u ostatních vsí v našich končinách, že osídlení zde bylo mnohem dříve, ale první písemná zmínka o obci pochází z roku 1318, kdy tu sídlil tu

SVĚT KOLEM NÁS – VII. ČÁST – PETROUPIM

Beneš rytíř z Petroupimě. Roku 1358 uvádí se tu Ctibor rytíř z Petroupimě, který byl spolu patronem okrouhlického kostela s rytířem Příšňákem z Kozmic. Další písemné zmínky jsou z roku 1388, kdy daroval Slávek rytíř z Petroupimi kus lesa kostelu v Teplýšovicích. V roce 1440 zúčastnil s rytířem Jan z Petroupimi sjezdu šlechty v Čáslavi. Ve šlechtickém tituláři připomíná se r. 1463 v Petroupimi rytíř Aleš z Petroupimi s manželkou Kateřinou. Roku 1534 v téměř tituláři je uveden Vilém Jiskra rytíř z Petroupimi.

Roku 1560 patřila již část usedlostí k panství konopištskému, neboť v zápise z r. 1560, kterým Vilém ze Šternberka po svém otci Adamu ze Šternberka ujímal toto panství mezi vesnicemi k němu patřícími se uvádí i Petroupim se 6 usedlými. Část usedlostí pak je uváděna u panství Mrač. Konopištské panství prošlo časem vlastnictvím mnoha dalších šlechticů a v roce 1715 jej kupuje Jan Josef rytíř z Vrtby, který přikoupil statek mračský s mnohými vesnicemi, mezi nimiž se uvádí i Petroupim. Petroupci se písemné zmínky z té doby vyhýbají až dopoloviny 17. století. V případě Sembratce existuje nejstarší písemné zmínka z roku 1497, kdy je ves uváděna jako součást panství Konopiště.

Po 30leté válce byla řada usedlostí pustá a teprve v čase je osedli další sedláci. V polovině 19. století se v celé monarchii mění správní uspořádání a namísto vrchnostenských úřadů vznikají obecní a okresní správy. Je ustanovena samostatná obec Petroupim, do jejíž správy patří i obec Kochánov.

V 80. letech 19. století se Petroupimí šíří myšlenka na vznik samostatné školy. Protože děti českobratrského vyznání chodily do své církevní školy v Soběhrdech a katoličtí poplatníci neměli odvahu ne stavbě školy, bylo od tohoto záměru upuštěno. V roce 1907 obecní výbor jedná o situaci přeplněných tříd obecní školy v Okrouhlici a zastupitelstvo se usneslo požádat o povolení obecní dvoutřídní školy v Petroupimi. Vznikla místní školní rada a v říjnu 1910 zahájena stavba. Kolaudace stavby byla v lednu 1912 a dne 1. dubna téhož roku slavnostní otevření a posvěcení páterem Josefem Beneše, vikářem z Poříčí nad Sázavou zasloužilosti českobratrského faráře Jana V. Šebesty ze Soběhrd. Škola v podobě dvoutřídní a později jednotřídní (první stupeň) fungovala do roku 1975. Budova nadále sloužila a slouží dětem – začala zde fungovat mateřská škola (pro mnohé z nás první kontakt se vzdělávacím systémem 😊), která velmi dobře slouží dětem (i z našich vsí) dodnes. V roce 1996 vzniká a v budově sídlí Církevní Základní a mateřská škola Archa, jejímž zřizovatelem je Pražská diecéze Církve československé husitské. Archa postupně roste a v průběhu posledních let se přesídlila do budovy obecního úřadu.

Poměrně výrazný stavební rozvoj obce souvisí s kolektivizací venkovského zemědělství poroče 1948. Jednotné zemědělské družstvo Petroupim bylo založeno v roce 1953 (zájmovostí je, že poslední soukromníci systému vzdorovali až doroku 1974). V roce 1961 vzniká sloučením družstev Soběhrd, Bedrče, Čeňovic a Kochánova JZD Rozkvět

Petroupim, které hospodaří na 1.800 hektarech. V letech 1975 a 1977 přistupují družstva Teplýšovice a Přestavlky a hospodaří se na 4.500 hektarech, družstvo zaměstnává přes 500 zaměstnanců. V 60. letech akceleruje výstavba – vznikají stavby kanceláří JZD, kulturní dům s kuchyní, kravíny, odchovny prasat, katr a další související stavby. Později pročleny družstva staví nové rodinné domy. Po roce 1989 se družstvo rozpadá na menší subjekty, napůdě začínají hospodařit vlastníci a soukromí zemědělci. Současnou nástupnickou organizací je akciová společnost DZV NOVA Bystřice, která je součástí koncernu AGRO-FERT.

V průběhu času se rozvíjela také spolková činnost. Nejstarším spolkem je místní Sbor dobrovolných hasičů, která byl založen v roce 1892. V roce 2014 má sbor 81 členů, z toho 23 žen. Členové sboru tvoří z obecní jednotku požární ochrany. Sbor je aktivní nejen v požární činnosti a sportu, ale stará se také o kulturní a společenský život v obci. Od roku 1937 vlastní dodnes funkční a zásahu schopnou dvoukolovou motorovou stříkačkou LM32 od firmy Sigmund Lutín.

V roce 1932 vzniká v Soběhrdech myšlenka samostatného včelařského spolku, který by zastřešil včelaře ze Soběhrd, Phova, Mezihorí, Petroupimi, Kácové Lhoty, Kozmic, Rousínova, Čakova a Tatouňovic. Spolek je založen výnosem zemského úřadu v Praze dle 18.10.1933 a v čase se z něj stává místní organizace Českého svazu včelařů Petroupim. Spolek je dodnes funkční a mimo uvedené vsi sdružuje také včelaře z Bedrče, Teplýšovic, Kochánova, Zálesí, Žiňan a Žiňánek. V roce 2020 eviduje 4 desítky aktivních včelařů a téměř 420 včelstev.

Po roce 1948 se mění i podmínky pro výkon práva myslivosti. Vznikají společné honitby a myslivecká sdružení. Mysliveckou činnost vykonávají především členové vznikajících zemědělských družstev. Zájmovostí je skutečnost, že v roce 1968 se v petroupimské honitbě podařilo ulovit první dva kusy divokého praseta – šťastným lovcem byl pan Školník ze Soběhrd. V roce 1992 vzniká Myslivecké sdružení Lišák Petroupim a přerušují se přímé vazby na JZD Petroupim. Sdružení spravuje honitbu o výměře cca 3.000 hektarů a je aktivní i v našich katastrech. V roce 2008 sdružení zakoupilo opuštěnou budovu odchovny prasat v Petroupimi a s pomocí zde vybudovalo vlastní klubovnu – myslivnu. Aktuálně sdružení má kolem 50 členů.

Sportovně aktivní je oddíl stolního tenisu, který vznikl v roce 2001 při SDH Petroupim. V současnosti má oddíl 3 soutěžní družstva v okresních soutěžích.

Pro zájemce doporučuji vypůjčit si v naší knihovně knihu Petroupim 1318–2018, která velmi podrobně popisuje dějiny vsi a jednotlivých usedlostí a vznikla při příležitosti oslav 700. výročí Petroupimi. Je fakt výborná! Nedala mi však odpověď na otázku, kterou zkoumají již generace – „Proč se říká Hourov?“ Vy to víte... 😊?

Jan Šíma, s využitím údajů z www.petroupim.cz, www.wikipedia.org a knihy Petroupim 1318–2018